

บทที่ 2

เอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 โคลด โมเนต์ จากหนังสือ Gli Impressionisti La vita e le attraverso i loro scritti Michael Howard (1992 : 14-17) กล่าวถึงผลงานของ โคลด โมเนต์ ไว้ว่าสภาวะบรรยากาศที่แปรเปลี่ยนไป การเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วฉับพลันของแสงสีสายลมสายน้ำและสรรพสิ่งทั้งปวงล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่โมเนต์หลงใหลที่จะบันทึกปรากฏการณ์เหล่านี้พยายามที่จะแสดงวัตถุและสิ่งต่างๆที่เคลื่อนไหวด้วยฝีแปรงที่อาจหาญและรวดเร็วซึ่งบางครั้งก็เพียงรอยฝีแปรงที่ป้ายอย่างรวดเร็วเพียงครั้งเดียวก็สามารถแสดงภาพของบุคคลที่กำลังเคลื่อนไหวได้อย่างน่าสนใจ ความสนใจในการสังเกตและบันทึกการเปลี่ยนแปลงสภาวะของแสงสีคือเอกลักษณ์ส่วนหนึ่งของ ศิลปะอิมเพรสชันนิสม์ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า โมเนต์เป็นผู้ที่ศึกษาและแสวงหาอย่างอดทนมิติดลอดชีวิต การเขียนภาพของเขา รวมทั้งปฏิกิริยาและสิ่งที่เปลี่ยนไปตามบรรยากาศต่างๆของทิวทัศน์ในสถานที่เดียวกันแต่อยู่ในชั่วโมงยามที่ต่างกันหรือในฤดูกาลที่ต่างกันก็ได้กลายเป็นสิ่งที่โมเนต์สนใจที่จะศึกษา นอกจากปฏิกิริยาแสงอาทิตย์ในยามเช้าที่มีหมอกปกคลุมหรือยามเย็นที่พระอาทิตย์กำลังยอแสง โมเนต์ยังสนใจที่จะศึกษาปฏิกิริยาของหมอกควันที่พ่นจากหัวจักรไอน้ำรถไฟ ดังนั้นเขาจึงเขียนภาพรถที่หนาที่บดบังวัตถุต่างๆที่อยู่เบื้องหลังจนมองไม่เห็นหรือปรากฏเพียงกลางๆ โมเนต์ก็ได้ก้าวถึงจุดที่สรรพสิ่งทั้งหลายที่อยู่เบื้องหน้าคือการประสานสีในรูปทรงต่างๆอย่างหลากหลาย และโมเนต์ผู้หลงใหลในสายลมแสงแดดและสายน้ำก็ได้้นำศิลปะอิมเพรสชันนิสม์ไปสู่ก้าวสำคัญของศิลปะนามธรรม

ภาพประกอบที่ 2.1 : “Claude Monet”, La Londa, Il Parlamento, 1905.

ข้าพเจ้ามีความสนใจการวาดภาพธรรมชาติตั้งแต่เริ่มต้นด้วยข้าพเจ้ามีความชื่นชอบศิลปะอิม-เพรสชันนิสต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานของ โคลด โมเนต์ ที่สร้างบรรยากาศของภาพด้วยบรรยากาศของสีที่สว่างสดใส ทำให้ข้าพเจ้ามีความชื่นชอบการใช้สีในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้า

2.2 พอล เซซานน์ บิดาศิลปะสมัยใหม่จาก <http://www.vcharkarn.com/vblog/51520> เขียนถึงพอล เซซานน์ไว้ว่างานของเซซานน์แสดงถึงความเชี่ยวชาญทางการจัดวางองค์ประกอบการใช้สีและการร่างเส้นที่เรียบง่ายเป็นลักษณะเอกลักษณ์ที่เป็นของเซซานน์โดยเฉพาะเซซานน์จะใช้สีต่างๆที่เรียบง่ายและค่อยๆสร้างขึ้นจนซับซ้อนซึ่งทั้งเป็นการแสดงออกของสิ่งที่เห็นด้วยตาและเป็นรูปทรงแอ็บสแตร็คของธรรมชาติ ในขณะเดียวกันภาพของเซซานน์แสดงให้เห็นถึงความจดจ่อในการศึกษาแบบที่วาดของเซซานน์เพื่อแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนในการมองในสิ่งที่เห็น

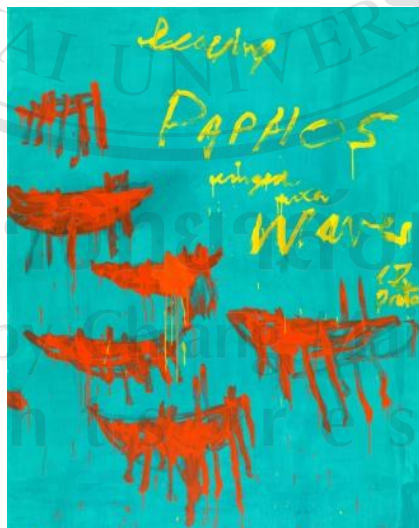
ในด้านอุปนิสัยส่วนตัวของเซซานน์นั้นใครๆก็รู้ว่าเขาเป็นคนเอาใจยากไม่ชอบเดินทางไกลและเวลาวาดภาพเหมือนหากนางแบบเคลื่อนไหวเซซานน์จะมีอารมณ์ฉุนเฉียวทันทีดังนั้นเพื่อกำจัดอารมณ์บู่นิวพอล เซซานน์จึงชอบวาดภาพทิวทัศน์แทนเช่นภาพบ้านเมืองเนินเขาทะเลโดยเฉพาะทิวทัศน์รอบ Aix เช่นที่ภูเขา Sainte - Victoire ป่าเมืองที่ Bibemus และหมู่บ้าน 'Estaque' เป็นต้น โดยเฉพาะภาพภูเขา Montaigne Sainte - Victoire นั้นเซซานน์ได้วาดไว้กว่า 60 ภาพ

ภาพประกอบที่ 2.2: Paul Cezanne, "La Montagne Sainte-Victoire", 1885-1895.

วิธีการทำงานของ เซซานน์ โดยการสังเกตและบันทึกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศของ ทิวทัศน์เดิมๆ มุมซ้ำๆ เดิม แต่กลับสร้างสรรค์ผลงานที่ความหลากหลายได้ แม้ภาพจะมี องค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน แต่กลับทำให้เรียนรู้ถึงการพัฒนาทางการมองอย่างลึกซึ้ง ซึ่งนำมาใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี

2.3 **ไซ ทวอมบลี (Cy Twombly 1928 – 2011)** www.cytwombly.info ได้กล่าวถึงประวัติ และการสร้างสรรค์ผลงานของ ไซ ทวอมบลี ไว้ดังนี้ไซ ทวอมบลี มีชื่อจริงว่า เอ็ดวิน พาร์เคอร์ (Edwin Parker) เกิด ในเล็กซิงตัน เวอร์จิเนีย ในปี 1928 ศึกษาศิลปะในนิวยอร์ก ในโรงเรียนของ แจ็คสัน พอลลอค และเดอ คูนิง หลังจากนั้นโรเบิร์ต รักเซนเบิร์ก ชักชวนให้เขาไปศึกษาต่อที่ วิทยาลัยแบล็คเมาท์เทน นอร์ท คาโรไลนา ซึ่งเป็นที่ซึ่งให้การทดลอง แลกเปลี่ยนการทำงานอย่างมี อิสระ เสรี โดยเน้นความสนใจเรื่องลักษณะการขีดการเขียนตัวอักษร วิธีการเขียนตัวอักษร และ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรกับความหมายของคำ เช่น ช่วงหนึ่ง เขาได้เดินทางไปอิตาลี ก็ได้ใช้ การสลับที่ตัวอักษรในคำเพื่อสร้างความหมายใหม่ เช่นคำว่า ROMA ก็สลับเป็นคำว่า AMOR แปลว่าความรัก ซึ่งเปรียบเหมือนเป็นการทำลายคำนิยมเดิมที่เคยปฏิบัติกันมา นอกจากนี้ ไซ ยัง ได้รับแรงบันดาลใจจากบทกวีและตำนานเทพยศโบราณอีกด้วย อักษร คำ หรือวลี ที่ปรากฏใน ผลงานของเขา จึงมักมีความหมายสัมพันธ์กับภาพที่วาดและเป็นส่วนสำคัญในการจัดองค์ประกอบ ของภาพ แต่อย่างไรก็ตาม การใช้อักษรและคำในผลงานก็ถูกคลี่คลายไปจนอ่านแทบไม่ออก

ภาพประกอบที่ 2.3 : Cy Twombly, “leaving paphos ringed with waves”, acrylic on canvas ,2009

ภาพประกอบที่ 2.4 : Cy Twombly, “Iepanto I”, acrylicwax crayon and graphite on canva, 2001

ภาพประกอบที่ 2.5: Cy Twombly, “the rose II”, acrylic on plywood , 2008

สำหรับข้าพเจ้า จังหวะ ลีลาและรูปแบบของเส้นและตัวอักษรที่ปรากฏบนผลงานของ ไซทอมบลิ ให้อิทธิพลกับการสร้างร่องรอยบนพื้นผิวของผลงานเป็นอย่างมาก อีกทั้งข้าพเจ้ายังได้ทดลองเขียนคำที่มีความหมายสัมพันธ์กับเนื้อหาผลงานอีกด้วย เช่น เขียนคำว่า “Piove” แปลว่า “ฝน” ในภาษาอิตาลีลง ในผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก ฤดูฝน เป็นต้น

2.4 ปัญญาญาณ (Intuition) เส้นทางสร้างความสุข ความสำเร็จ และความสมดุลให้กับชีวิต Osho โอโซได้บรรยายถึงความหมายไว้ว่า “ปัญญาญาณ ไม่ใช่วิทยาศาสตร์ มันไม่ใช่ศาสตร์ มันไม่ใช่สิ่งที่เป็นเหตุเป็นผล (Irrational) เป็นสิ่งที่อยู่เหนือความฉลาดปราดเปรื่องหรือปรีชาญาณของเรา”

คำว่า ปัญญาญาณ หรือ Intuition นั้นเป็นสิ่งที่เราจะต้องทำความเข้าใจกันให้ดี พวกเราอาจคุ้นเคยกับคำว่า “Tuition” ซึ่งหมายถึงการสอน การสอนเป็นเรื่องที่อยู่ภายนอก จำเป็นต้องพึ่งพิงผู้สอน ส่วนปัญญาญาณเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวเรา เป็นการสอนจากข้างใน อะไรก็ตามที่มาจากภายนอกไม่ใช่ปัญญา ปัญญาเป็นการเห็นด้วยตนเอง เป็นความสามารถในการมอง เป็นช่องทางของวิสัยทัศน์ เป็นความชัดที่เกิดจากตัวเรา

โอโซได้แบ่งการรับรู้ของของคนออกเป็น 3 อย่าง โดยอธิบายไว้ว่า ถึงสมอง หัวใจ และความเป็นตัวเรา จะไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด แต่หากเราต้องการจะทำความเข้าใจถึงตัวเราในระดับที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นแล้ว เราจำเป็นต้องศึกษามันทีละส่วนเพื่อที่จะให้เห็นว่า ปรีชาญาณเป็นการทำงานของส่วนหัว(สมอง) สัญชาตญาณเป็นการทำงานในส่วนร่างกาย และปัญญาญาณเป็นการทำงานในส่วนจิตใจ

สัญชาตญาณนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ทางผิดพลาด มันเป็นของที่เก่าแก่ เป็นสิ่งที่สุกงอมและโตเต็มที่ เราไม่ต้องออกคำสั่ง ไม่ต้องคอยเฝ้าระวัง ไม่ว่าจะเป็นการกระพริบตา การเต้นของหัวใจ การหายใจเข้า-ออกทุกสิ่งล้วนดำเนินเองตามธรรมชาติ

ปรีชาญาณ เป็นสิ่งที่เพิ่งจะมาถึง และกำลังค้นหาตัวเองว่าแท้ที่จริงแล้วมันคืออะไร ดังนั้นจึงต้องอาศัยสิ่งที่เป็นความเชื่อ หลักปรัชญาหรืออุดมคติมาใช้แทนที่ส่วนที่เป็นประสบการณ์ ปรีชาญาณจึงเป็นสิ่งที่มีโอกาสผิดพลาดสูง เพราะความเชื่อ ปรัชญาและอุดมคติต่างๆ ไม่สามารถใช้ได้กับทุกสถานการณ์ ปรีชาญาณนั้นไม่ได้ให้สิ่งที่จริงเสมอไป เพราะเต็มไปด้วยอคติ ไม่มีความเป็นธรรม ไม่เหมือนสัญชาตญาณ ที่ค่อนข้างยุติธรรมเพราะดำเนินไปตามวิถีทางแห่งธรรมชาติ

ปัญญาญาณ เป็นส่วนของอนาคต ปัญญาญาณมีส่วนคล้ายสัญชาตญาณ เพียงแต่มันเป็นชั่วที่อยู่กันคนละฝั่ง ปัญญาญาณไม่ใช่การคิด การคิดเป็นเรื่องของสมอง (ปรีชาญาณ) แต่ปัญญาญาณเป็นปรากฏการณ์ที่ผุดบังเกิดผ่านช่องทางหรือสภาวะที่เรียกว่า “สมาธิ” ปัญญาญาณเป็นสิ่งที่มียอยู่แล้ว เราไม่ได้พัฒนาขึ้นใหม่แต่อย่างใด ขอเพียงแต่ให้เรารู้ตัวพร้อมเท่านั้น สัญชาตญาณสามารถทำงานได้อย่างสมบูรณ์ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย ปัญญาญาณก็สามารถดำเนินการได้เช่นกัน ผ่านจิตใจที่ใสสะอาด และปล่อยวาง แต่ทั้งสัญชาตญาณและปัญญาญาณสามารถเดินไปด้วยกันได้สิ่งหนึ่งเดินไปในระดับกายภาพ และอีกสิ่งหนึ่งเดินไปในระดับจิตวิญญาณ สัญชาตญาณนั้นจำเป็นต่อการอยู่รอด แต่ปัญญาญาณนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้ชีวิตที่อยู่รอดนี้มีค่ามีความหมายมากขึ้น

เมื่อใดก็ตามที่สัญชาตญาณและปัญญาญาณทำงานร่วมกัน เมื่อนั้นการใช้ปัญญาของเราที่จะเป็นไปอย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์

เปลี่ยนจากคิดมาเป็นรู้สึก

โอโชนบรรยายไว้ว่า ปรัชญาเป็นสิ่งที่ถูกหยิบยื่นมาจากที่อื่น ปฏิภาณไหวพริบเป็นสิ่งที่ เป็นของท่านเอง ปรัชญาเป็นเหตุผลเชิงตรรกะ ปฏิภาณไหวพริบเป็นมากกว่าเหตุผล เป็นสิ่งที่ เหนือเหตุผล เป็นปัญญาญาณ

ชีวิตเป็นเรื่องของหัวใจ ชีวิตเติบโตได้ต้องอาศัยใจ หัวใจนั้นเปรียบได้กับดินที่สามารถทำ ให้ความรกรงอกงามได้ ชีวิตเติบโต ความดีงามพัฒนา ทุกอย่างนั้นเป็นสิ่งสวยงาม สิ่งที่มีคุณค่ามี ความหมาย ล้วนมาจากหัวใจ หัวใจเป็นจุดที่อยู่ในสุดของท่าน ส่วนหัวนั้นเป็นเพียงส่วนที่อยู่รอบ นอกเท่านั้น การมีชีวิตอยู่รอบนอกเป็นการมีชีวิตของคนโง่ ความรู้สึกจะทำให้ท่านเข้าใจบางสิ่ง บางอย่างในตัวท่านที่เรียกว่า ปัญญาญาณ การคิดเป็นจุดที่อยู่ห่างไกลจากปัญญาก่อนข้างมาก ท่าน มักจะถูกสอนโดยผู้อื่นนั้นเป็นเรื่องของวิชาความรู้ แต่สิ่งที่ไม่ได้ถูกสอนและเบ่งบานอยู่ในตัวท่าน นั้นคือ ปัญญาญาณ

จินตนาการ

โอโชนบรรยายถึงคำว่าจินตนาการไว้อย่างน่าสนใจว่า การใช้ปัญญาญาณกับการสร้างสรรค์ บางสิ่งบางอย่างขึ้นมานั้นเป็นคนละเรื่องกันโดยสิ้นเชิง ปัญญาญาณนั้นคล้ายกับการใช้กระจกเงา สะท้อนบางสิ่งบางอย่างออกมา เราไม่ได้สร้างอะไรขึ้นใหม่ เราเพียงสะท้อนสิ่งที่มีอยู่แล้วเท่านั้น เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าอะไรเป็นอะไร ปัญญาญาณนั้นบริสุทธิ์ เจียบสงบ เปรียบประดุจผืนน้ำที่ สงบนิ่ง นิ่งจนสามารถสะท้อนภาพดวงดาวและดวงจันทร์ในยามค่ำคืนได้ มันไม่ได้สร้างอะไรใหม่ มันแค่เป็นเพียงสิ่งที่ชาวตะวันออกเรียกว่า “ตาที่สาม” ซึ่งก็หมายความว่า เป็นสิ่งที่ใช้ดูว่ามีอะไรอยู่ บ้าง ดวงตาไม่สามารถสร้างอะไรขึ้นได้ มันมีไว้ใช้มองเท่านั้น

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ซึ่งมีวิธีการทำงานที่ใส่ใจกับการค้นหา ความเข้าใจในความต้องการจากส่วนลึกภายในจิตใจของข้าพเจ้าเอง ซึ่งไม่ใช่การใช้ความคิด ไตร่ตรองการกระทำของข้าพเจ้าเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องทำความเข้าใจกับการแสดงออกด้วยฝิ แปร่ง และสีตน์ ซึ่งมีแรงขับเคลื่อนจากสภาวะภายในอีกด้วย ในจุดนี้ปัญญาญาณจึงมีส่วนช่วยให้ ข้าพเจ้าทำความเข้าใจกับความรู้สึกนึกคิด รวมไปถึงการพัฒนาการสร้างสรรค์ที่มีความสอดคล้อง กับความรู้สึกของข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี